

Svar på interpellation till Barn- och utbildningsnämndens ordförande beträffande bristande likvärdighet i vår kommuns kommunala skolor

Jag vill börja med att rikta ett stort tack till Lena Dafgård för en interpellation på ett viktigt område. Vi har en rad utmaningar att handskas med inom grundskolan. Det handlar om kunskapsresultat, trygghet och studiero och likvärdighet mellan skolor och klassrum. På alla dessa områden behöver vi bli bättre. Nedan har jag besvarat de frågor som du ställt i interpellationen.

1. Som ordförande i barn- och utbildningsnämnden är du högst ansvarig för de skillnader som finns när man jämför resultaten mellan vår kommuns kommunala skolor på de nationella proven i årskurs 3.

Hur ser du på att det är så här stora skillnader i resultat som 23,3 procentenheter på de nationella proven i matematik mellan våra kommunala skolor redan i årskurs 3?

Ett av våra primära uppdrag är att arbeta för en höjd måluppfyllelse och en stärkt likvärdighet i alla våra verksamheter. Vi kan idag se att elevernas resultat skiljer sig i alltför hög utsträckning mellan, men också inom, våra enheter samt mellan pojkar och flickor. Detta visar sig inte minst i resultaten på de nationella proven.

Detta har inte tillfredställande och det är något som jag ofta framhåller. Därav så har de insatser som idag genomförs ett starkt fokus på att skapa rätt förutsättningar för våra verksamheter att komma till rätta med dessa stora skillnader, framför allt kring det systematiska kvalitetsarbetet, kvalitet i undervisningen och ett stärkt pedagogiskt ledarskap (se nedan för detaljerad beskrivning av insatser och initiativ).

Om bara 49% av eleverna i årskurs 3 i en av våra kommunala skolor har klarat provet som handlar om skriftliga räknemetoder - addition och subtraktion är det synnerligen allvarligt. Vilka åtgärder har du vidtagit för att det inte ska vara så här stora skillnader?

Jag delar uppfattningen att det är mycket bekymmersamt att resultaten på de nationella proven är så olikvärdiga. Skriftliga räknemetoder är grundläggande i matematiken och en inläring måste ske tidigt.

Däremot så kan vi inte dra alltför långtgående slutsatser kring ett enskilt år och då kring en enskild skola. Den skolan som avviker mest de givna läsåren är Kyrkskolan, som har lägst resultat. Vi kan dock se att de har gjort störst förbättring under läsåret 2023/24.

Oaktat detta så har nämnden vidtagit flera åtgärder i verksamhetsplaner och i andra initiativ för att möta orsakerna till problemen om låg måluppfyllelse och bristande likvärdighet:

- Vi har upprättat ett sammanhängande systematiskt kvalitetsarbete (SKA). Skolinspektionen kunde hösten 2022 i sin kvalitetsgranskning av

huvudmannen se att ett det hade påbörjats ett ambitiöst utvecklingsarbete inom SKA. PWC kunde i sin granskning av nämnden hösten 2024 se att huvudmannen i väsentlig grad hade ett fungerande SKA. Ett SKA som bygger på nulägesanalysen (en involvering av samtliga medarbetare där problemen på enheten läggs på bordet, orsakerna till problemen identifieras, samt insatser tas fram för att möta orsakerna till problemen).

- Kvalitetsdialoger där enheternas resultat följs upp löpande under läsåret. Kvalitetsdialogerna följer upp enheternas arbete med Resultatdialoger på individ, klass, samt ämnesnivå och stadienivå.
- Det byggs nu upp en systematik kring en uppföljning av elevernas individuella lärande, i varje årskurs och klass, i syfte att snabbt fånga upp elever som inte presterar enligt förväntan och som riskerar att inte nå målen i kursplanerna. Här märker framför allt Kyrskolan ut sig i positiv bemärkelse, från att tidigare inte haft en systematisk uppföljning av resultaten så finns det idag en fördjupad uppföljning med tillhörande insatser kring undervisning och av särskilt stöd.
- Sedan läsåret 2023/24 så genomför kommunens alla skolor Skolverkets bedömningsstöd i åk F-3. Detta för att kunna fånga upp enskilda elevers stödbehov, som en utvärdering av undervisningen på enhetsnivå men också som underlag för ett kollegialt lärande på kommunnivå, genom ämnesnätverk. Kommungemensamt dokument för Screening.
- Ett stärkt samarbete mellan förskola och skola för att skapa de allra bästa förutsättningarna för våra elever som kommer till förskoleklass, kring läsutveckling och matematisk förmåga.

Om resultatet från Skolverkets rapport även stämmer in på eleverna i vår kommuns kommunala skolor är det akut att sätta in hjälp och stöd för elever som inte når målen på nationella prov i matematik. Vilka åtgärder har du vidtagit för att eleverna ska få stöd och hjälp?

Jag delar uppfattningen om att likvärdigheten brister i bland annat matematik. Den tidiga uppföljningen av elevernas lärande ser vi som det viktigaste verktyget, följt av insatser i undervisningen och i det särskilda stödet.

- I MoB så föreslogs insatser för att stärka kvaliteten i undervisningen i form av utvecklingslärare, samverkan med lärosäte och stöd till utvecklingen av det pedagogiska ledarskapet.
- Ett ordförandeförslag kring utredning av särskilt stöd i kommunens grundskolor. En utredning som kommer att kunna ligga till grund för särskilt riktade insatser.
- Med anledning av kommunens revisorers granskning av betyg och bedömning, riktade insatser som stärker lärarnas bedömningsförmåga.

2. Som ordförande i barn- och utbildningsnämnden är du också högst ansvarig för de skillnader som finns mellan vår kommuns kommunala skolor när man jämför elevers resultat i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

Vilka är orsakerna till dessa stora skillnader på 45,9 procentenheter mellan vår kommuns kommunala skolor när det gäller elever i årskurs 6 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen?

Se ovan, svar i fråga 1. Sammanfattningsvis skulle jag säga att det rör sig om fem huvudsakliga orsaker:

- Låga förväntningar på våra elevers prestationer
- En bristande kvalitet i undervisningen
- Bristfälligt SKA, där vi inte fångar upp elever som riskerar att inte nå målen
- Avsaknad av ett starkt pedagogiskt ledarskap
- Brister i kompetens gällande stödinsatser

Vilka åtgärder har du som ordförande i barn- och utbildningsnämnden vidtagit för att uppfylla Skollagens krav att vår kommuns kommunala skolor ska ha likvärdiga resultat, oavsett i vilken skola eleverna går i?

Se ovan, svar fråga 1.

Därtill så fördelas statsbidrag för höjd kunskapsutveckling utifrån enheternas behov, det vill säga utifrån en analys av elevernas behov och förutsättningar. För år 2024 och för år 2025 så får just skolorna i Sorunda ett extra riktat stöd för insatser att möta den låga kunskapsnivån i F-3. Det vill säga ett riktat kompensatoriskt stöd utifrån vårt SKA.

3. Vår kommun är en av tre kommuner i Sverige med lägst kostnader för skolan. Vi har lagt 68 miljoner kronor mindre på skolan än förväntat. I intervjun i Dagens Samhälle, berättade du att “- Ja, i grunden är det ett jättent betyg att vara kostnadseffektiv. Så länge man levererar ett bra resultat också. Det är ju egentligen det som är det viktigaste.” “- Och Nynäshamn kan det”, säger du “- Hemligheten är nog höga ambitioner, lite pengar och duktiga medarbetare”, konstaterar du i artikeln i Dagens Samhälle.

Tycker du att Nynäshamns kommun levererar ett bra resultat när det är så stora skillnader i resultat mellan vår kommuns kommunala skolor?

- Vi ser tecken på framgång kring kunskapsresultaten, framför allt i åk 9. Men även när det gäller de nationella proven i åk 3, matematik.
- Men jag delar uppfattningen att vi fortsatt behöver fokuserat på att stärka likvärdigheten. Resultaten mellan och inom våra skolor ska inte skilja sig åt så mycket som de gör idag.

4. Om man skulle fråga vår kommuns skattebetalare vad de helst vill ha vilket tror du att skattebetalarna helst skulle välja, a eller b?

a. att vi är en av tre kommuner i Sverige som är mest kostnadseffektiv eller

b. att vår kommuns kommunala skolor är likvärdiga och att eleverna har goda studieresultat

Att vi är kostnadseffektiv betyder att vi får ut så mycket som möjligt av de resurser som vi lägger på utbildningsverksamheten. En kommun är skyldig sina skattebetalare att vara kostnadseffektiv. Jag menar att motsatsen – kostnadsineffektiv – hade varit betydligt sämre: att vi hade lagt väldigt stora resurser men uppnått väldigt dåliga resultat.

Tittar vi på kommunernas nettokostnadsavvikelse så finns inget tydligt samband mellan en positiv nettokostnadsavvikelse och höga kunskapsresultat. Bland de kommuner som har högst gymnasiebehörighet i årskurs 9 så har de flesta en negativ kostnadsavvikelse.

I Alliansens budgetförslag så föreslog vi det största tillskottet till grundskolan på många år. Det behövs riktade tillskott. Men jag vill trots det vara tydlig med att det inte i första hand är pengarna i sig som gör skillnad, utan stärkt kompetens, ledarskap och kunskapsfokus på alla nivåer.